

اثر هورمون اکسین بر ریشه‌زایی قلمه‌های برگدار و بدون برگ گل

کاغذی (*Bougainvillea spectabilis*)

معلمی، نور اله و مهرانگیز چهارازی

استادیار و مربی گروه باغبانی دانشکده کشاورزی دانشگاه شهید چمران اهواز

تأثیر تنظیم کننده‌های رشد ایندول بوتیریک اسید (IBA)^۱ و نفتالین استیک اسید (NAA)^۲ و ترکیبی از آنها بر ریشه‌زایی قلمه‌های برگدار و بدون برگ گل کاغذی در فصل بهار مورد مطالعه قرار گرفت. پس از گزینش گیاهان مادری، شاخساره‌هایی به قطر ۰/۸ تا ۱/۲ سانتی‌متر برای تهیه قلمه مورد استفاده قرار گرفت. در این بررسی از هورمون IBA و NAA با غلظت‌های ۱۰۰۰ و ۲۰۰۰ و ترکیبی از آنها با غلظت ۱۰۰۰ میلی‌گرم در لیتر استفاده شد. قلمه‌ها به مدت ۳۰ ثانیه در محلول هورمونی قرار گرفتند و بلافاصله به محیط ریشه‌زایی (شن) در زیر تونل پلاستیکی منتقل گردیدند. این پژوهش بر اساس یک آزمایش فاکتوریل در قالب طرح کاملاً تصادفی با ۲ تکرار به اجرا در آمد. در هر تیمار ده قلمه گل کاغذی قرار داشت. میانگین‌ها با استفاده از آزمون دانکن مقایسه شدند. نتایج نشان داد که قلمه‌های برگدار که با IBA در سطح ۱۰۰۰ میلی‌گرم در لیتر تیمار شدند با ۹۰ درصد بیشترین درصد ریشه‌زایی را داشتند. بیشترین تعداد ریشه، در قلمه‌های برگدار (۸/۱۰) و قلمه‌های بدون برگ (۹/۲۳) در ۲۰۰۰ میلی‌گرم در لیتر IBA به دست آمد. بهترین طول ریشه در قلمه‌های برگداری که با غلظت ۱۰۰۰ میلی‌گرم در لیتر NAA تیمار شدند بیشترین قطر ریشه (۵/۷۹ میلی‌متر) در سطح ۱۰۰۰ میلی‌گرم در لیتر NAA حاصل شد. قلمه‌های برگداری

^۱- Indole butyric acid (IBA)

^۲- Naphthaleneacetic acid (NAA)

که با غلظت ۱۰۰۰ میلی‌گرم در لیتر NAA تیمار شدند بیشترین قطر ریشه (۰/۹۵ میلی‌متر) را داشتند. همچنین وزن خشک ریشه در قلمه‌های برگدار که با غلظت ۲۰۰۰ میلی‌گرم در لیتر NAA تیمار شدند بیشترین مقدار (۵۴/۳۲ میلی‌گرم) را نشان داد. تیمار قلمه‌های برگدار و بدون برگ با سطوح مختلف هورمون اکسین باعث گردید تا صفاتی نظیر درصد ریشه‌زایی، تعداد و وزن خشک ریشه نسبت به شاهد در سطح ۵ درصد افزایش یابد.